

Dinaht'aa Ch'ittheh Danh *Peter* ts'anah Net'adn

1 ¹Shin ch'ah *Peter* daq' jindhihtlat: *Jesus Christ* daaneegn' eh shtel'a'. Nuhxon T'oodiht'ay ch'itah haanuh'iidlah ts'a', *Pontus* nan' k'et, *Galatia* nan' k'et, *Cappadocia* nan' k'et, *Asia* nan' k'et, *Bithynia* nan' k'et nil ch'idanh danh daltth'ii iin, nuhts'a' daq' jindhiht'at. ²T'oodiht'ay diixaah nuh'iniithan eh, ch'itah haanuh'iidlah, Botdeegn' xaa' tth'idee'ay koht'iin tahleel xaah t'aaan *Jesus Christ* ik'ootahdee xaah t'aaan udall' xaa' nuhts'ant'ay ch'a' nanuhtaach'ot xaah. Tthihqaq' laq' hoqt'at nuhts'itaanak t'aaan laq' nuhdzee' shiit hoqsuu' ts'a' nuht'ach'ootaa'aał.

³T'oodiht'ay, Neek'ach'ihohle' *Jesus Christ* Uta' tsen-'ii utdzaaniil. T'oodihtay hoqchaa' teejuh nee'uunay eh, *Jesus Christ* iilaagn iin tah tsanh niidit-that t'aaan nahotnayh ehtsiin xaa', k'aadu'u ts'ihonayh ts'a' neet'aaahqodlah. Duunoo' hohchaah ts'a' ts'ihonay heets'etnayh. Hoq' k'eexaan nts'aq' noo' haathał de' uutaafeel aanah needzee' shiit hoqsuu' ts'a' hoq'ii. ⁴Ay eh noo' haathał danh ndeeh T'oodiht'ay dii ch'ii'etday t'ey diichiil' key' iin xaah shign' uudla' huhtsiin ts'uutaanagn xaah ts'oonih'ih. Ay ch'ah dagn nan' k'et nuhxaah eedlay huhtsiin. Ishiit danh ay ch'ah k'afootdalnay t'aaan ay ch'ah k'atthidadaaddhal t'aaan ay ch'ah k'at'ey k'otdatnagn. ⁵Łahthagn' ay ch'ah nuhts'an hoq'ii, nuhxon hu' T'oodiht'ay laq' uudahnay xaah. Diit'ay' xaa' nuhk'anehtaa', diixaah nuhdahtth'iil xaah. Hoq' det-shyaagn, nuutaathal t'ey ishiit nuhtahshii suudelshyaagn hinah'iil danh xaah, uudoodaltth'iil eh.

⁶Hoq' xaah ch'ah hasaanayh tahleel t'oot'ey t'axoh hoqdlaq' niign t'ey hoqtsuul utniithat nuh'ach'otdeedee xaah, daa ts'ihalday le'. ⁷Hoq' ch'ah nuh'ach'otdeedee de' t'ey, T'oodiht'ay lay eh laq' uudahnay hehtatnayh. Ch'iitsay *Gold* moqsi' t'ey, ay ch'ah łotdalnay, dinee iin ay eh kün' deek'an' eh hedij', laq' ntiin de' hitnah'iil xaah. Hoq' k'eh T'oodiht'ay laq' uudahnih ts'a' t'ey, *Gold* ch'ich'ahnoo' diit'adn, tthee' k'a'ahnayh chih, laq' ntiin de' kaah. Hoq' hut-shyaak ay t'aaan noo' haathał dziinn'ndeeh *Jesus Christ* nataadaal' t'aaan nahitnal'iil danh, nuhxaah tsen-'ii hihdaaniil' t'aaan nuh'aanah hoqsuu' ts'a' hihdaaniil' t'aaan nuh'aanah

doodjhssoon hihdaaniil. 8-9 *Jesus Christ* k'at'ey unah'ay t'oot'ey baa'ahtsijj'. Ay ch'ale' k'aaduu' k'anah'ay t'oot'ey l'aa' uudahnih. Nühshyüüt talshii eh l'aa' uudahnay xaah, hq̄qcháá' hasaanayh ahlii. Hq̄qcháá' hasaanayh ahliin eh, hq̄q' ch'ah aanah eh k'at'ey thatdalxoo.

10 T'oodijht'ay xaah hq̄qhee iin dinee iin italshih ts'á' t'ey aanah hq̄qsuu' ts'á' uukotnehtaa' t'āan l'aa' huu'uudetnih ts'á' uhdeldii. T'āan uuniithaadn dā' nts'āq' T'oodijht'ay hq̄qt'āt nūhts'itaanagn hooq̄qhaa'. 11 Ndeeh danh hq̄q' ch'ah uutaaleel t'āan nts'āq' hq̄q' ch'ah uutaaleel huutehdzayh ts'á' huudeh'āq. Hq̄q' hihdet-shyaak, *Christ* Botdeegn' huushiit ij'ay, *Christ* ach'otdaathal ay t'āan hii'aanah doodjhssoon utthiilatdahdal huu'ich'ooneh'iin eh. 12 T'oodijht'ay ay baa hq̄qhee iin dāq' huu'ich'ooneh'ijj': hihdet-shyaagn, diihiishijj' xaah k'aday t'oot'ey nūhxaah dāq' het-shyaak. L'aa' niign t'axoh dahth'agn aanah hooq̄qhaa'. Jah nan' k'et T'oodijht'ay Aaneegn' suu' nadadeleegn iin, doo iin Botdeegn' dagn nan' k'et ts'an h' iteh'a' ut'ay' xaa' hooq̄qhaa', ay l'aa' niign eh nūhts'á' hooq̄qhaa'. *angels*, T'oodijht'ay Aaneegn' nadadeleegn iin t'ey, ay l'aa' niign uuk'eeniitsaadaa hiiniithanh.

13 Ay eh nūhijjij' hq̄qsuu' nitnah'aay, hq̄qsuu' ts'á' niign tahdiil xaah. Noo' uudih suudaldee k'eh daht'eh, t'āan T'oodijht'ay hq̄qchaa' nūhts'itaanak ndeesh *Jesus* nataadaal t'āan nahitnal'iil danh hee'atnayh ts'á', nts'āq' noo' haathal de' uutaaleel aanah nūhdzee' shiit hq̄qsuu' ts'á' uutaaleel. 14 T'oodijht'ay k'ootahdee'. L'aa' niign hee'atnayh ttheh, ch'its'āq' niign kaah daanii'atdee k'eetaat dahdijj'. T'axoh sq' hq̄q' k'eetaat dahdiin, tay' t'ey ch'its'āq' niign koht'iin nūhtaltsay xaah. 15 T'oot'ey diit'ey huu'ihdlaq' ts'á' dahday eh, ts'ahq̄qt'eh ts'á' kol koht'iin tahleel, T'oodijht'ay ch'itah haanūh'ijj'lday ts'ahq̄qt'eh ts'á' kol koht'iin nūh k'eh t'ey. 16 Hq̄q' ch'ah jan xaah: "Ts'ahq̄qt'eh ts'á' kol koht'iin tahleel, ts'ahq̄qt'eh ts'á' kol koht'iin ihhiin xaah," T'oodijht'ay Aaneegn' utnet'adn hq̄q' nih.

17 Ndeeh T'oodijht'ay ts'á' hithadalxoo danh, "Shta'," dahniik. Ay ch'ah huuhijhldaq' ts'á' dinee iin nil k'eh t'ey huu'etdatjakhayh, nts'āq' ts'ehlaḡn hijj'iin hq̄q' day xaah. Ay eh nūhxon hu' k'aaduu' ts'an h' noo' jah nan' k'et uutahnay eh, lah'utdahniil. 18 Ay ch'ah jan xaah. Ts'hq̄qt'leek ts'á' niign ch'ida' dahdiin, nūhtthaay iin (*Adam* eh *Eve*) ts'an h' uudaldiin t'ey, ay niign ch'a' nūhts'á' tat-aal xaah nts'āq' hutkeedn hee'atnayh. *Christ* nūhxon ehtiin xaa', ay ts'ahq̄qt'leek niign ch'a' tet-'āq. *Christ* nūhts'á' ehtijj' ts'á' eh diit'adn t'ey utkeet, nūhts'á' tat-aal xaah. Dibee gaay ushinh nts'āq' t'ey k'adiit'ay k'eh nt'eh. 19 Nūhts'á' tet-'āq t'oot'ey *silver* eh *Gold* xaa' k'ahq̄q' hut-shyaagn. Tthidatdaathal t'āan shyāq' k'eh t'ey bootaashyah. 20 Nan' teltsiin dā' ttheh, T'oodijht'ay *Christ* ch'itah haayijhtijj', dinee iin tahsii xaah. T'āan ay dziin heehuuthat danh nūhxaah ich'oonih'ijj', Bi'atnay xaah. 21 *Christ* xaa' T'oodijht'ay l'aa' uudahnih.

T'oodjht'ay xaa' ijlaagn iin tah ts'an h ay niidit-that t'aaan dinee iin hii'aanah doodjhssoon dijnij'. Hqo' k'eexaan T'oodjht'ay laa' uudahnijh. T'aaan laa' nliin Bi'atnay eh, nuhdzee' shiit hqqsuu' ts'a' hqo'ijj.

²²T'axoh laa' heneek ik'oo'ahdee xaa' nuhdzee' shiit nahahch'odn xaah t'aaan nuh*Christian*' koht'iin iin xaa'ahtsiin laa' t'ey nliin xaah, laa' nilxaah tat-tsjij', nuhdzee' hqhchaah ts'a' eh. ²³Ay ch'ah jan xaah: T'oodjht'ay Aaneegn' hoonayh hohsaysah t'aaan duunoo' hqhchaah ts'a' taafeel. Ay heneek xaa' tay' t'ey nuh'eehat-ijj. T'oodjht'ay, nuhta' k'at'ey tahteel xaa', nuh'eehat-ijj. Nuhta' tahteel xaa' k'anuh'e hat-liin.

²⁴T'oodjht'ay aaneegn' utnet'adn daa' nij k'eetaat hqot'eh:

“Dinee huuhjhdlaa' ts'a' iin t'oh k'eh hijt'eh. T'aaan dineh nchaah ehutnay t'oh k'et nsooneshee k'eh nt'eh. Ay t'oh ehtij t'aaan ik'et nsooneshee ik'et tsanh nadalna. ²⁵T'oot'ey Neek'ach'ihohle' Aaneegn' duunoo' hqhchaah ts'a' taafeel.”

Ay heneek dahtthak, T'oodjht'ay Aaneegn' suu' eh hanuh'uunehtaan eh.

2 ¹Ay eh, ts'ahqot'eh ts'a' niign dahday hedahtsiit. Elshyagn hedahtsiit! Nuhdzee' ts'an h thadalxoh ts'a' sq' nuhthaat ts'an h shij' thahdalxoo! Sq' nil uu'alts'iin! Sq' ts'ahqot'eh ts'a' eh nil k'ja' ts'idahhuudalt'e'! ²K'aadu'u ts'eeniin beehqo'ijin t'uu kaah udatniigay k'eh t'ey, dii nuh'otdeegn xaah laa' t'ey nliin kaah daaniitatdee. Hqo' ch'ah koht'iin taht'iin taht'ee', nts'aa' T'oodjht'ay nuh'uunay k'eetaat koht'iin taht'ee' xaah nahshee xaah. Hqo' ch'ah xaah nuh'ehshih. ³Hqo' nuhdihnijh, Neek'ach'ihoh le' teejuh nuh'uunay hee'atnay eh. Shi' suu' ahnay eh binuhdehtlaan k'eh nt'eh.

⁴Doo iin Doo Huuhqhchaah ts'a' K'ach'ihohle' xaah nihniideel ahlijj. Ay ch'ah tthee choh hoonayh ts'a' nliin, dinee iin k'ahiiniithan t'oot'ey ay ch'ah tthee choh diit'adn nliin, T'oodjht'ay ch'itah haayijhtijj. ⁵Nuhxon tah ts'an h tthee choh honay ts'a' k'eh ahlijj ts'a', ay tthee choh eh T'oodjht'ay shyah Dotdeegn' xaa' holtsayh, hach'eleegn ts'ahqot'eh ts'a' kol koht'iin iin kaah. *Jesus Christ* xaa' T'oodjht'ay xaah hachahlee. Ay hachahlee ts'a' t'ey T'oodjht'ay dii iiniithan nlijj t'aaan nuh'otdeegn' ts'an h nlijj. ⁶T'oodjht'ay Aaneegn' utnet'adn daa' nij:

“Tthee choh diit'adn ch'itah haa'ih'aaan, ay ch'ah t'axoh *ZION* koht'iin xaah shyah k'eet'aat tthee' k'eh shiit niinihtijj. T'aaan doot'ey laa' yuunay, hqo' day xaah k'a'utnat-shaal.”

⁷Nuhxon laa' uudahnay xaah ay tthee choh diit'at. T'oot'ey doo k'alaa' yuunay iin xaah ay tthee choh k'a'iisuuy hiyuunijh. Hqo' aanah T'oodjht'ay aaneegn' utnet'adn daa' nij:

“Tthee choh shyah hohxaan iin shyah behhultsay xaah k'a'iisuuy yuunay, ay tthee choh ch'ich'ahnoo' ts'a' bihuudaa'aa.”

⁸T'aaan ch'idanh ts'an h daa' nij:

“Dinee iin tthee choh eh t'akehdalthagn ch'ale' ay.

Tthee choh eh nahdalnəy ch'ale' ay."

T'oodiht'ay Aaneegn' k'ałaq' hiiyuunəy xaah t'akehdalthak. T'oodiht'ay nts'aq' huu'eh hut-shyaagn huuxaah iniithanh.

⁹T'oot'ey nühxon huu' T'oodiht'ay łaq' uudahnəy iin T'oodiht'ay ch'itah hanüh'jidlay koht'iin ahłji. Diichaa' hach'eeegn' iin ahłji. Dinee iin nił ch'ja' altsiił ts'a' ts'ahqot'eh kol koht'iin ahłji. Dinee iin T'oodiht'ay ts'an koht'iin ahłji. T'oodiht'ay ch'itah hanüh'jidlah, hqqsuu' ts'a' niign dəy aanah ch'ishyon iin eh uutahheel xaah. Ay ch'ale' uunat-t'adn niign ch'a', "Aan," nüh'ehnił, hqqt'at neldzeegn niign ahdał ts'a', uk'eetaat tahdiil xaah. ¹⁰Ch'ida' T'oodiht'ay chiill' key' iin k'a'ahłay t'oot'ey t'axoh uchiil' key' iin ahłji. T'oodiht'ay teejuh nüh'uudiinił' ch'ida'hits'atniign t'oot'ey teejuh nüh'uunəy t'axoh hee'atnayh.

¹¹Nühxaa'ihtsiin, haltthaan iin t'aaan diikoht'iin ch'a' na'ogn delth'ii iin ahłiin jan nan' k'et daltth'ih ts'a', jan heneegn eh nühst'itihnak nihthan. Ts'ahqot'eh ts'a' niign nühshinh ts'anh kaah hqqt'at daanii'atdee nühshyüüt k'ja' thaahəy ts'a', sq' hq' k'eetaat dahdiin! ¹²Doo iin T'oodiht'ay k'ałaq' hiiyuunəy iin tah hqqsuu' ts'a' niign tahdiil. Ay de', "Ts'ahqot'eh ts'a' dahdił," daq' hidaaniil de', hqqsuu' ts'a' niign dahdił' hinah'iił t'aaan ndeeh *Christ* nüh'eh nt'eh danh, T'oodiht'ay tsen'ij hitdaaniil. ¹³Neek'ach'ihohle' kaah jah nan' ch'dadiiłiin huuhihdlaq ts'a' nts'aq' nüh'ehnəy k'eetaat tahdiil. Haskeh choh, doo ch'ich'ahnoo' niin, ch'idadiiłiin uk'eetaat tahdiil. ¹⁴Haskeh choh ts'anh ch'inłiin iin, *Governor* mqsii', huuk'eetaat chih tahdiil. Haskeh choh huuteh'a', doo iin ch'its'aq' niign daadəy iin huu'otnalshaa xaah t'aaan doo iin hqqsuu' ts'a' niign daadəy iin aanah heneek suu' eh thatdalxoo xaah. ¹⁵Daq' ch'ah T'oodiht'ay daq' tahdiil iniithan: ts'ooniiniign iin diixaah thahdelxoh ts'a' t'ey hits'ihetniign eh nüh'aanah henəy, hqqsuu' ts'a' dahdəy eh, thaat-ehdanh k'adatjetküü danh huutahtsayh. ¹⁶Nühxon hu' dinee iin huuts'a' tet-aaan k'eh taht'eeł. T'oot'ey nts'aq' ts'ahqot'eh ts'a' niign dahdəy ts'ihuutsah hahtsay xaah, sq' hq' daht'e'. T'oodiht'ay xaah alnaa koht'iin iin k'eh that'eeł. ¹⁷Łahtthagn' dinee iin łah'utdahniil. Doo nüh'eh T'oodiht'ay łaq' huunəy iin huuxaatahtsił'. T'oodiht'ay inaljiit. Haskeh choh łah'utdahniil.

¹⁸Nühtah ts'anh doo iin alnaa koht'iin hıłiin, dineh huuts'a' k'aholthadn iin nts'aq' tahdiil daq'nühhenəy k'eetaat tahdiil. Łaq' łahhuu'utdahniil. Daq' ch'ah tahdiil, doo hqqsuu' ts'a' nüh'ehnəy iin eh t'aaan doo ts'ahqot'eh ts'a' nüh'ehnəy iin chih eh. ¹⁹Hq' ch'ah dahdəy xaah, T'oodiht'ay nühst'itaanak. Hq' ch'ah taadiil, nühxon nts'aq' T'oodiht'ay iniithan k'eetaat dahdił' hee'atnayh de', ch'its'aq' niign k'adahdəy xaah sq' hee'altay' nüh'ach'oodeethiidn eh. ²⁰Ch'its'aq' niign dahdəy xaah nüh'ihtsüü t'aaan sq'hee'altay' nüh'ach'oodeethiid de', t'axoh ay ihchaa nahthan. T'oot'ey hqqsuu' ts'a' niign dahdəy

xaah, sɔ' hee'altay' nüh'ach'ooodeethiit de', T'oodjht'ay hqɔ' xaah nühts'itaanak. ²¹T'oodjht'ay, "Aan," Nühdiinjii', nühxon hu' hqɔ' ch'ah tahdiil' xaah. *Christ* huu' nühxaah bach'otniithat t'aaan ay eh nts'aa' niign tahdiil' nüh'ich'ooneh'ijj', nts'aa' day k'eetaat tahdiil' xaah. ²²*Christ* ts'ant'ay k'at'ey day t'aaan ithaat eh k'at'ey elshyagn. ²³Ndeeh hiidehtsii danh k'ahuudehtsii. Ndeeh hii'ach'otnithadn danh k'enühtagn-'iil' k'ahuu'ehnay t'oot'ey T'oodqht'ay hqɔsuu' ts'a' day laa' yuunay, th'idee'ay eh huu'etdatjahkay xaah. ²⁴Ndeeh *Christ* jiliis k'et nihiinihtiin danh, neets'ant'ay' diik'et da'elshyah, ts'ant'ay ts'a' ts'ijj'laak ts'a' tth'idee'ay niign ts'a' ts'ootaanay xaah. Ukaak'eet hqɔjiin xaa' na'et-sqɔ. ²⁵Nühxon huu' dibee ehushyaaagn k'eh ch'ida' daht'eh. T'oot'ey t'axoh nanühniidlah, dibee k'anehtaa' k'eh tahda' xaah. Ay ch'ale' nühshyüüt k'anehtaa'.

3 ¹Nühtah ts'an h'aaat iin hqɔ' k'eh tahdiil' chih. Nühkay' nts'aa' nühhenay k'eetaat tahdiil'. Ay de' doo iin huutah ts'an h' T'oodjht'ay aaneegn' k'alaa' hiiyuunay iin, nts'aa' dahday xaa' nts'aa' dahday xaa' k'au'ahheel t'ey eh, dihiit'ah laa' hitnahthiil'. ²Lahhuudahnay eh t'aaan ts'ahqɔt'eh ts'a' niign k'adahday eh, hqɔsuu' ts'a' niign laa' dahd' hitnah'iil'. ³Nts'aa' niign nühtthii' xaa' naa'ahs'iign t'aaan dii nsoon eh na'itdatt'uugn t'aaan chiil' na'itdatt'uugn, ay xaa' tsuusu' kaah sɔ' idal'iin. ⁴T'oot'ey ts'uusu' kaah idal'iin nühshiit ii'ay ts'an h' taalee'. Nühdze' shiit dinee iin xaah hqɔsuu' ts'a' daht'eh ts'a' t'aaan thaat-'ehdanh k'adetjetküü danh daht'eh ts'a', ay koht'iin daht'eh ts'a' duunoo' hqɔchaah ts'a' ts'uusu' kaah idal'iil'. Ay koht'iin daht'eh ts'a' T'oodjht'ay xaah ch'ich'ahnoo' nji. ⁵Ay ch'ah niign xaa' ts'exee iin niithaadn da'huuhonay eh T'oodjht'ay xaah hijtsiin, ts'uusu' kaah ihdal'ijj'. T'oodjht'ay laa' t'ey ntiin heehetnayh ts'a' laa' hiiyuudiinay. Ay eh diikay' nts'aa' huuhonay k'eetaat hihdiidijj'. ⁶*Sarah* ay ch'ah koht'iin nji. *Abraham*, diikay', ik'ahohthat t'aaan, "Shk'ach'ihohle'," hqɔ' yehnih. Uyaats'e'e iin aahljii, hqɔsuu' ts'a' niign dahday de' t'aaan huu'ihdlaa' xaah k'analjiidn de'.

⁷Nühtah ts'an h'ch'ikay' iin ahliin, nühxont'ah, nüh'aat iin eh daltth'ii eh, ch'aaat ch'ahnoo' ch'ik'ay' ut'ay' hqɔjiin heetatnayh. Ay eh lahhuu'uudahnay eh huuxaah hqɔsuu' ts'a' tahdiil', T'oodjhtay ni' eh hoonayh ts'a' nüht'aaataa'aa' xaah. Nüh'aat xaah hqɔ'ch'ah tahdiil', ni'eh hithatdalxoo k'a'ann' hedaltth'iil xaah.

⁸Jan t'aa'ay heneek nühts'a' jindhiht'at. Daa' ch'ah koht'iin tahlee: ts'ehlagm mjinii' k'eh tahlee; nühshyüüt shiit hqɔsuu' ts'a' ni' xaah tahtii; *Christian* kot'iin iin ahliin eh, ni'xatattsijj'; ni'eh teejuh nahthiil; ni' naa' nühxon xaa' noo' itdaltee' k'e'itdalthiil; ⁹doot'ey ts'ahqɔt'eh ts'a' nühxaah day de', sɔ' ts'ahqɔt'eh ts'a' dah'iin; doot'ey nühdehtsii de', udihnah sɔ' nadahtsii, t'oot'ey ay koht'iin huutsinahniign eh nahuu'atkeet. Hqɔ' ch'ah tahdiil', ndeeh T'oodjht'ay, "Aan," nühdiinjii' da'

xaah, “Nühts’itihnak,” hq̄’ nühdiiñjì. ¹⁰T’oodìht’ay Aaneegn’ utnetl’adn daq̄’ ñih k’eh nt’eh:

“Doot’ey hoonay eh shaa’uutaasuul t’aan dziin hasaanayh tihleeł iniithan, ay dine’ ts’ahq̄ot’eh ts’á’ ñay hetdaatsal taaleel t’aan elshyagn hetdaatsal taaleel.

¹¹Ay dine’ ts’ahq̄ot’eh ts’á’ niign ch’a’ łts’aadoq̄ohaa daa t’aan hq̄osuu’ ts’á’ niign taadiil.

Ay dine’ diidzee’ shiit hq̄osuu’ ts’á’ hq̄oñiin kaah itnah’iil t’aan yehts’itaahaal.

¹²Doo huuhq̄hchaah ts’á’ K’ach’ihohle’ tth’idee’ay koht’iin iin huuk’anehtaa’ t’aan ndeeh hithahdelxoo danh huudiitth’ak.

T’oot’ey doo iin ts’ahq̄ot’eh ts’á’ heday k’iá’ łtsaadeeshyah.”

¹³Hq̄osuu’ ts’á’ niign duhdjì’ kaah hq̄otl’at daaniiatdee de’, doo bach’otdaktiit nüht’utdaaniil laah? ¹⁴T’oot’ey hq̄osuu’ ts’á’ niign dahday xaah nüht’ach’otdeedee de’ t’ey, hq̄’ ch’ah nüht’axaah hq̄osq̄! Dinee iin xaah sq̄’ naljiidn! T’aan sq̄’ łooni’atdaa! ¹⁵Nühdzee’ shiit *Christ* itl’aadalshah t’aan nüht’ach’ihohle’ nüht’axaah itdaltsayh. Ndeeh doot’ey nts’áq̄’ xaa’ T’oodìht’ay Daaneegn’ k’eetaat taadiil hee’atnay aanah nüht’uudehkadn danh, nts’áq̄’ xaa’ hq̄’ ch’ah hee’atnay aanah beh utnahheel xaah sutdalnee. ¹⁶T’oot’ey ndeehh hq̄’ aanah beh utnahheel danh, hq̄osuu’ ts’á’ niign hotday hee’etnayh ts’á’, k’at’ey uts’ani’alt’eh ts’á’ ahlay eh łah’uudahnay eh uts’á’ utnahheel. Hq̄’ xaa’, doo iin hq̄osuu’ ts’á’ niign *Christ* niign k’eetaat dahday xaah ts’ahq̄ot’eh ts’á’ nüht’iá’ hooq̄ohee iin, ndeeh hq̄’ hooq̄ohee danh, nts’áq̄’ henay xaah hunat-shaał. ¹⁷Ay xaah, hq̄osuu’ ts’á’ niign hotday xaah nee’ach’otdeedee ts’á’, T’oodìht’ay hq̄’ ch’ah nee’uunih de’, hq̄’ ch’ah niign ch’its’áq̄’ niign hotdì’ xaah nee’ach’otdeedee ch’ahnoo’ nsq̄. ¹⁸*Christ* hu’ nüht’axaah ehtjì. Ts’ehłagn danh noo’ haathał ts’á’ łahthagn’ ts’á’ dinee iin huuts’ant’ay’ xaah ehtjì. Dineh suu’ ñiin dinee iin ts’ahq̄ot’eh ts’á’ day iin xaah ehtjì, T’oodìht’ay xaah noo’ danühduułeel xaah. *Jesus* shinh hiidhehxjì t’oot’ey Botdeegn’ nahotniik. ¹⁹Ch’otdeegn’ ñhì ts’á’huutah ts’anh huuniign xaah niiniishyah t’aan hahuu’uunehtanh. ²⁰Ay ch’otdeegn’ iin daq̄’ ch’ah hjìt’eh: ch’idá’ ndeehh *Noah* ts’ayh chóo hohtsiin danh T’oodìht’ay dinee iin ch’its’áq̄’ hq̄osuu’ niign djìñjì’ diniidlay xaah sq̄’ k’ahēē’eltay’ utdoohohthadn eh, ay ch’otdeegn’ T’oodìht’ay k’ak’ahohdee. Ishiit da’ dinee iin ntsiin ts’ayh chóo shiit delth’ih. Tuu xaa’ ay łk’eedan iin ishiit ihshih ch’idá’. ²¹Tuu xaa’ huu’ehshih ts’á’, tuu ch’exaan ay tuu k’eh nt’eh. *Jesus Christ* iñłaagn iin tah ts’anh niidihtjì t’aan nahatniik. Hq̄’ hut-shyaagn xaa’ nee’ehshih ts’á’, tuu ch’exaan hq̄’ ch’ah huu’ich’oonih’ih. Tuu nee’ehxaan eh, nts’áq̄’ T’oodìht’ay tahdiil nüht’uunay k’eetaat hotday heets’etnayh. T’oot’ey tuu nee’ehxaan tu’ needzee’ shiit k’at’ey nataach’odn. ²²Ch’idá’ *Christ* dagn nan’ k’et niiniishyah t’aan t’axoh T’oodìht’ay hq̄osq̄ ts’ay danh eedah.

T'oodjht'ay Aaneegn' nadadeleegn iin eh dagn nan' k'et ch'idadiiñiin eh dagn nan' k'et huut'ay' hqõñiin iin eh huk'ach'ihohle'.

4 ¹Ay eh *Christ* ushinh ach'ooodeethiidn eh, nühxon du' nts'aa' naniich'ithadn k'eh naniich'atdee xaa' dñhtayh ts'a' itdaltsayh, nüh'ach'ooodeedeegn eh. Doot'ey ushinh ach'ooodeethiidn hu' ts'ant'ay daj hedahtsiit. ²Jah ts'an h noo' tahteel danh nts'aa' T'oodiht'ay hqõ' tñjdiñ iniithan k'eetaat taadiñ. Ts'ahqõ't'eh ts'a' kaah hqõ't'at daani'et-thiidn ik'eetaat k'ataadiil. ³Doo doo iin T'oodjht'ay k'ahiiniithan niign k'eetaat daj, nühxon hu' ay ch'ah koht'iin ch'idaj' ahle'. Ishiit daj daj' ch'ah koht'iin ahle': ch'iitay ts'ahqõ't'eh ts'a' hetdaj xaah hetdaj xaah dineh eh ts'exeh eh kaah daani'atdee; lahthagn' ch'altsiñ ts'a' ts'ahqõ't'eh ts'a' niign kaah hqõ't'at daani'atdee; ch'etnaaj dinee' iin ahle'; ch'i'atnaan eh, ethiiahshaj; ch'ihetnaan uudhahtsiin; t'aa nach'uudah'iin k'ijaj' dahdaj eh, t'oodjht'ay iin shyaj' hñjñiin dineh xaa' ehtsiin lah'uudahnaj eh dahdaj t'aa huuts'aj' ch'idaj' hithadalxuu.

⁴Ay eh, t'axoh doo iin T'oodjht'ay k'a'ehiiniithan iin, huu'eh k'adahdaj eh t'aa ethihuuhqõshaan huuk'eh k'adahdaj eh, dii xaah lay hñjñ'ay hiiniithanh. Hqõ' xaah ch'ah nüh'aanah ts'ahqõ't'eh ts'a' eh hooHQõhee.

⁵T'oot'ey noo' haathañ danh T'oodjht'ay naañ nahtatdee t'aa hqõ' hotdaj daj' hidaaniñ. Ay ch'ale' suudelshyaak, hooHQõñaj iin t'aa ññlaagn iin edatjahkay xaah. ⁶Ay eh, T'oodjht'ay Aaneegn' suu' dinee iin ññlaa ttheh yeh hahuu'uunehtaan, ay ch'ale' daj' xaah hqõ't'eh: huu'edatjehkayh ts'a' du', ay heneek suu' eh hahuu'uunehtaj, T'oodjht'ay huu'edatjat kay xaah. Ay ch'ah nts'aa' niign hedaj hooHQõñaj eh k'eetaat huu'edatjehkayh. HooHQõñaj du', ay heneek suu' eh hahuu'uunehtaj, T'oodjht'ay nts'aa' iniithan niign k'eetaat. Botdeegn' xaa' huhtaanaj xaah.

⁷Huu'ñhdlaaj ts'a' utnal'aal danh k'eh k'ahjñil nuuniithat. Nühxon xaa' dii'atnay xaa' nts'aa' duhdiin nahthan hqõ' tahdiñ t'aa hqõsuu' ts'a' huu'uudatñh ts'a' hach'uudal'ññ', hithadalxuu xaah. ⁸Hqõchaa' niñxaatatsiin ch'ich'ahnoo' nt'eh, niñxaa'atatsiin eh ts'ant'ay ndlaan nñtttheh uudeeday xaah. ⁹Nühxon xaa' nühshyah niñxaah hqõsuu' ts'a' k'atnahta', k'at'ey nts'aa' ññiidhatniil eh. ¹⁰T'oodhit'ay ts'an hqõsuu' ts'a' T'oodjht'ay ts'an hqõñiin huu'ahdlaaj ts'a' nñht'aa'ññ'aj. Ay eh, huu'ahdlaaj ts'a' nts'aa' niign hqõsuu' ts'a' niign ay T'oodjht'ay ts'an hqõñiin eh nts'aa' niñxaah tsaadiil heetatnayh. ¹¹Doot'ey hach'uunehtan ññiin, T'oodjht'ay Aaneegn'eh hach'utnahtanh. Doot'ey dinee iin ts'iniiniign T'oodjht'ay t'ay' eh huuts'itaanak. Ay eh nts'aa' huu'ñhdlaaj ts'a' hut-shyaagn eh, *Christ Jesus* xaah T'oodjht'ay tsen-'ññ hitdaaniñ. Ay ch'ale' dinee iin hii'aanah doodjñsoon duunoo' hqõchaa' ts'a' utthiñatdahdañ t'aa doonoo' hqõchaa' ts'a' taalee'. Hqõ' huule'.

¹²Nühxaa'ihtsiin, hqõchaa' nüh'ach'ooodeede k'atahnaj xaah. Hqõ' hut-shyaagn eh baa ch'aa' k'atahteel. Doo *Jesus* ñaj eh uunaj iin eh noo'

uudih hq̄q' hut-shyaak. ¹³T'oot'ey tsen-ʼīi tahteel, *Christ* ach'ooodeethiit k'eh nüh'ach'ooodeede xaa. Ay eh noo' nataadaal t'aaan Diichaa n̄iin hinah'iil danh, hq̄q̄chaa' tsen-ʼīi tahleeel. ¹⁴Nühk'ja' dahdetdlih ts'q' nüh'etsidel'ay nüh'eh *Christ* q̄q̄si' xaa hut-shyaagn de', hasaanayh ahlīi. Hq̄q' hut-shyaagn eh, T'oodīht'ay Otdeegn', Diichaah n̄iin, d̄oq̄ ts'an̄h n̄üts'q' niishyah t'aaan nüh'eh nt'eh. ¹⁵Nühtah ts'an̄h doot'ey bach'ooodeethiit de', *Christ* Q̄q̄sii' xaa bach'otdaatha. D̄aa' ch'ah di' de', ch'its'aa' niign di': dineh dehxīi de', ch'ineh'īi de', ts'ahq̄ot'eh ts'q' niign di' de', ch'ishyon iin k'adoodognthadn niithanh de', ch'its'aa' niign di'. Nühxon hu', ay k'eh koht'iin ahlīi de', *Christ* Q̄q̄sii' xaa k'at'ey nüh'ach'oodaadaa. ¹⁶T'oot'ey *Christian* niign k'eetaat dahday xaa nüh'ach'ooodeede de', hq̄q' xaa ch'ah sq' uunat-shya'. T'oot'ey T'oodīht'ay Q̄q̄sii' xaa dahday xaa, Baa tsen-ʼīi tahleeel.

¹⁷Ishiit t'axoh nuuniithat huu'etdatjakhayh ts'q' teele'. T'aaan T'oodīht'ay chiil' key' iin ch'ittheh huu'etdatjakhayh. Neexon hu', T'oodīht'ay chiil' key' iin ts'ij̄īin, ch'ittheh nee'edatjakhayh de', doo iin T'oodīht'ay Aaneegn' suu' k'al̄aa' hiiniithan iin eh nts'aa' noo' uutaaleel? ¹⁸T'oodīht'ay aaneegn' utnet'adn d̄aa' nih k'eh hq̄ot'eh:

“Dineh suu' hehq̄otsüü hihtalshih. Ay eh, dinee iin T'oodīht'ay k'a'ehiiniithan iin “t'aaan ch'shuuy dinee huuts'ant'ay' hq̄q̄īi iin, ay iin du' nts'aa' huu'eh uutaaleel?”

¹⁹Ay eh, doo iin nts'aa' huuxaa iniithan k'eetaat huu'ach'ooodeede iin, ay iin hq̄qsuu' ts'q' niign heday eh, nts'aa' T'oodīht'ay huuxaa taadiil xaa lay eh l̄aa' hiyutdaaniil. T'oodīht'ay huu'ehtsiin, nts'aa' nay k'eetaat nīl k'eenoo' di'.

5 ¹Ay eh, nühtah ts'an̄h doo iin *Christian* ch'indadn' doo ch'ittheh hq̄qsuu' tadaadal iin, jan heneegn eh nühts'itihnak nihthanh. Shin t'ah nüh'eh *Christian* ch'indadn' ihlīi. *Christ* ach'ooodeethiit nak-ʼīi' t'aaan ndeeh noo' nataadaal t'aaan diichaah n̄iin hitnah'iil danh Beh tihleeel. ²T'oodīht'ay diidibee nüht'aaadiidlay iin huuk'atnahta' xaa, huuk'atnahta'. Huu'ahdl̄aa' ts'q' nts'aa' T'oodīht'ay iniithan k'eetaat k'atnakta' nahthiil. Doo shdibee' k'al̄ah'uudiinay iin ay ch'ah koht'iin sq' ahlay. Lesüü dogntsay xaa, ay xaa shij̄i' sq' huuk'anahtaa'. Lay eh huuk'atnakta' nahthan xaa, ay xaa ch'ah huuk'atnahta'. ³Doo huuk'atnahta' xaa nüht'aa'iidlay iin huuk'ach'ootakle' k'atnahthiil. T'oot'ey nts'aa' dahday eh hq̄qsuu' ts'q' niign huu'ich'otnah'iil. ⁴T'aaan ndeeh Dibee K'anehtaa' Haske' hinah'iil danh, tthiishoo suu' *crown* m̄oqsii' noo' uudih neldzeegn k'eh taat'eel nüht'aaat'aa'.

⁵Nts'aa' ch'id̄a' nühdihñay k'eetaat, t'axoh tay' t'ey d̄aa' nühdihñih: “Dineh iin nühtah ts'an̄h hu' ch'itay iin k'eetaat tahdiil. T'aaan nühxon lahtthagn' k'e'idelthiit eh nüh'īini' suudaldee, nīl xaa tatnaal xaa, T'oodīht'ay aaneegn' utnet'adn d̄aa' nay xaa:

“T’oodjht’ay doo ihchaah niithan koht’iin iin ithach’ihuudjhh’a’
t’oot’ey doo k’at’ey ihchaah niithan koht’iin hqqt’at ts’iniiniik.”

⁶Ay eh, T’oodjht’ay Uła’ djht’ay nühnaadaagn hqqliin eh, nühxon xaa’
noo’ itdalteel k’e’itdalthiik. Ay t’aan noo’ hqqt’ey nühxaah haathal ishiit
nuuniithat danh niinühdachteel, hqqsuu’ ts’a’ nüh’aanah huutahheel xaah.

⁷Łahthagn’ dii baa łonii’atdaa t’ey uk’et daataaleel, ay nühxeel’
nühxaah tihteel iniithan xaah. ⁸Hqqsuu’ ts’a’ huu’uudatnjh! Ts’ant’ay,
nüh’its’idel’ay, huu’uhniik nüh’uunjh. Noon *lion* mqqsii’ k’eh nt’ay
thaat tsach’ushshiil kaah uneh’jh, nach’utnixon natetdaagn eh.

⁹Nüh*Christian* koht’iin iin jah nan’ k’et hqhchaah ts’a’ ts’anh nüxon
k’eh huu’ach’oodeede. Hqqt’ ch’ah hee’atnay eh, datdjhtay eh natahdee
T’oodjht’ay łaq’ uudahnay eh t’aan *Satan* ithach’utdah’aal eh. ¹⁰T’oot’ey
ha’gaay niithoo’ nüh’ach’oodeede eh, T’oodjht’ay, huu’jhdłaq’ ts’a’ niign
eh hqqt’at huutsiniiniign, nts’aq’ tahteel diixaa’ nühtahtsayh. Ay ch’ale’
duunoo’ hqhchaah ts’a’ diichaah nliin, diichaah Beh tahteel xaah, “Aan,”
nühdiinjii’. Nühxon ts’ehłagn *Christ* eh ahliin xaa’, hqqt’ ch’ah det-shyaak.
Uxaa’ datdjhtayh ts’a’ naatahdee. Uxaa’ datdjhtayh ts’a’ taht’eeł. Uxaa’
ttheeniideltht’at k’eh taht’eeł. ¹¹Ay ch’ale’ ut’ay’ duunoo’ hqhchaah ts’a’
taaleel. Hqqt’ huule’.

¹²Jah dinaht’aa ntsuul *Silvanus* sts’iniiniign eh nühts’a’ jindhih’at.
Ay dine’ *Christian* koht’iin łaq’ nliin hqqt’ nihthanh. T’oodjht’ay łay
eh hqqt’at ts’iniiniign aanah shaaneegn’ eh nühts’itihnak nihthanh.
T’oodjht’ay łay eh hqqt’at ts’iniiniign eh nühts’a’ uhhee. Nühts’iniiniign
xaa’ łaq’ natahdee. ¹³Doo iin *Jesus* łaq’ hiiniithan *Babylon* key
hihdeltth’ii iin T’oodjht’ay ch’itah haahuu’jđdłah chih. Ay iin eh *Mark*
doo shy’e k’eh nliin eh nidahjiniiaq. ¹⁴*Christian* xantsiin eh nił’eh
nanalts’uu’ eh, niłts’a’ nidajinah’aq. Nühxon *Christ* ts’an ahliin łahthagn’
t’ey, tthihq’ nühshyüüt shiit hqqsuu’ ts’a’ taaleel.